

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΠΟΡΕΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ

- Δημοκρατική ζωή στην Κύπρο με τα κόμματα να λειτουργούν και να διαδραματίζουν ρυθμιστικό ρόλο στα πολιτικά πράγματα του τόπου δεν υπήρχε πριν τουλάχιστον το 1976. Τα κόμματα που υπήρχαν, Ενιαίο, ΕΔΕΚ, Προοδευτική ακόμη και το ΑΚΕΛ επισκιάζονταν από την ισχυρότατη προσωπικότητα του Προέδρου Μακαρίου. Η εθνικόφρων παράταξη που οριοθετείτο, την πρώτη δεκαπενταετία μετά την ανεξαρτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας, πέραν του χώρου της αριστεράς (ΑΚΕΛ και μετά συν ΕΔΕΚ) ήταν διασπασμένη.
- Μετά την τραγωδία του 74 η «εθνικόφρων παράταξη», που εκπροσωπείτο από το Ενιαίο Κόμμα διαλύθηκε. Οι εθνικόφρονες, δηλαδή οι ελληνοκεντρικοί πολίτες, βρέθηκαν υπό πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό διωγμό. Χρεώθηκαν, ως ενωτικοί, (υποστηρικτές της ΕΝΩΣΕΩΣ), με το πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή. Το εθνικό φρόνημα είχε υποστεί επικίνδυνη καθίζηση. Ο αφορισμός των εθνοκοφρόνων και ο στιγματισμός τους ήταν εξουθενωτικός. Η ανάρτηση της ελληνικής σημαίας στις εθνικές επετείους ήταν πρόκληση.
- Ο Γλαύκος Κληρίδης, Πρόεδρος τότε της Βουλής, ήταν ο μόνος που κράτησε επαφή με τις αφορισμένες και στιγματισμένες εθνικές δυνάμεις. Και τούτο λόγω του ότι αυτές οι δυνάμεις ανήκαν στη συντριπτική πλειοψηφία τους στο Ενιαίο Κόμμα. Έτσι, με την απολάκτισή του από τη θέση του συνομιλητή από τον Πρόεδρο Μακάριο τον Απρίλιο του 1976, με το πρόσχημα ότι έδωσε πρώτος προτάσεις στην Τουρκοκυπριακή πλευρά στις συνομιλίες της Βιέννης, ο Γλαύκος Κληρίδης βρέθηκε φυσιολογικά πολύ κοντά στις εθνικές δυνάμεις. Ήταν και αυτός ένας διωκόμενος, αφορισμένος και στιγματισμένος.
- Ο Γλαύκος Κληρίδης ανησυχούσε πολύ για τα εξής: **Πρώτον** για το μέλλον της Κύπρου. **Δεύτερον** για την πτώση του εθνικού φρονήματος. **Τρίτον** για το αντιδημοκρατικό κλίμα που επικρατούσε. **Τέταρτον** για τις διώξεις και αφορισμούς των εθνικών δυνάμεων. Εν τω μεταξύ κάποια ακραία στοιχεία στο χώρο των εθνοκοφρόνων άρχισαν να κινούνται για ίδρυση μυστικής οργάνωσης προστασίας των διωκόμενων και αναστήλωσης του εθνικού πιστεύω. Τα μετριοπαθή στοιχεία, όμως, που αποτελούσαν την πλειοψηφία της εθνοκοφρόνος παρατάξεως, υποστήριζαν τη δημιουργία πολιτικής κίνησης και οριστική εγκατάλειψη τακτικών του παρελθόντος.
- Οι συγκυρίες της παραίτησης του Γλαύκου Κληρίδη, ως συνομιλητή, ο στιγματισμός του, οι ανησυχίες του για τον τόπο και η προσήλωσή του στη δημοκρατία τον έφεραν επί κεφαλής της κίνησης για δημιουργία κόμματος. Και τούτο παρά τις πειστικές συμβουλές κάποιων να πάει εκτός Κύπρου, να βρει δουλειά στα Ηνωμένα Έθνη. Τρία – τέσσερα άτομα, όμως, στήσαμε πόδι και πείσαμε τον Κληρίδη να παραμείνει στην Κύπρο και να ηγηθεί της νέας πολιτικής κίνησης που άρχισε να προβάλλει. Ο Νίκος Μακρίδης, που άνηκε στις Μακαριακές δυνάμεις, διαδραμάτισε αποφασιστικό ρόλο. Ο Λεάνδρος Ζαχαριάδης και ο δημοφιλής γιατρός Κώστας Χατζηκακού ήσαν μεταξύ αυτών, που στήριζαν και υποστήριζαν την άποψη ότι ο Γλαύκος Κληρίδης θα 'πρεπε να μείνει και να ηγηθεί νέας πολιτικής κίνησης των εθνοκοφρόνων. Δίπλα από τον Γλαύκο Κληρίδη τάχθηκε και ο τομεάρχης της ΕΟΚΑ βουλευτής Κώστας Χριστοδουλίδης.

- Ο κύβος ερρίφθη τον Μάιο του 1976. Ο Γλαύκος Κληρίδης, παρά το αρνητικό κλίμα που επικρατούσε, παρά την αντιδημοκρατική νοοτροπία που κυριαρχούσε, αποδέχθηκε να ηγηθεί της κίνησης για ίδρυση νέου κόμματος. Έχοντας πλήρη συναίσθηση των δυσκολιών και αφηφώντας την πολεμική εναντίον του και εναντίον του ενός τρίτου περίπου του λαού μπήκε μπροστά. Στόχος του η αναστήλωση του εθνικού φρονήματος, η προστασία των διωκομένων, η δημιουργία συνθηκών δημοκρατικού βίου και προπαντός η απαλλαγή της Κύπρου από την τουρκική στρατιωτική κατοχή και η επανένωσή της.
- Στις 15 Μαΐου 1976 διοργανώνεται μαζική συγκέντρωση στη Λευκωσία, στην οποία αποφασίζεται πανηγυρικά η ίδρυση κόμματος. Αναγνώσθηκε η διακήρυξη για ίδρυση νέου κόμματος, που έδινε ένα σύγχρονο τότε ιδεολογικό στίγμα εκδημοκρατικοποίησης της ζωής του τόπου και ορθολογιστικής επίλυσης του Κυπριακού προβλήματος. Η νέα κίνηση, που ονομάστηκε «Δημοκρατικός Συναγερμός», στηρίχθηκε και στήριξε τον Γλαύκο Κληρίδη ως Αρχηγό της.
- Στις 4 Ιουλίου 1976 διοργανώθηκε ένα ενθουσιώδες ιδρυτικό συνέδριο στον κινηματογράφο «Αθήναιον» Λευκωσίας, με συμμετοχή πέραν των δύο χιλιάδων συνέδρων. Ο Γλαύκος Κληρίδης στην ομιλία του έδωσε έμφαση στην ανάγκη αναστήλωσης του εθνικού φρονήματος, απελευθέρωσης της Κύπρου, επικράτησης δημοκρατικών κανόνων και ενότητας. Το Προεδρείο του Συνεδρίου αποτελείτο από εννέα βουλευτές (7 του Ενιαίου Κόμματος και 2 της Προοδευτικής παράταξης) και από άλλους γνωστούς παράγοντες της Κυπριακής κοινωνίας. Το Προεδρείο αντανακλούσε την πολυσυλλεκτικότητα του νέου Κομματικού Σχήματος. Με εισήγηση του Αγωνιστή της ΕΟΚΑ και βουλευτή Αμμοχώστου της Προοδευτικής Παράταξης Κώστα Χριστοδουλίδη, ο Γλαύκος Κληρίδης εξελέγη πανηγυρικά Αρχηγός του Δημοκρατικού Συναγερμού.
- Για πρώτη φορά στο Ιδρυτικό Συνέδριο του Δημοκρατικού Συναγερμού, μετά το 1974 σε πολιτική συγκέντρωση, αναρτήθηκε Ελληνική Σημαία. Και τούτο γιατί το ανθελληνικό κλίμα που επικρατούσε παραμέρισε και τα εθνικά σύμβολα και το εθνικό πιστεύω. Ο Γλαύκος Κληρίδης έδωσε τον εξής ιστορικό όρκο: «Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού και της Ελληνικής Σημαίας, ότι θα εκτελέσω στο ακέραιον το καθήκον μου προς την πατρίδα, το οποίον θα αποσκοπεί σε μία κοινή γραμμή Αθηνών – Λευκωσίας, στην οποία θα καθοριστούν τα εξελικτικά πλαίσια για την επίτευξη της εθνικής ελευθερίας και της εθνικής μας αποκαταστάσεως. Η Ιδρυτική Διακήρυξη του Δημοκρατικού Συναγερμού και η Διακήρυξη Αρχών που εγκρίθηκαν από το Συνέδριο αποτελούν, πράγματι, κείμενα ιστορικής σημασίας. Το ευρωπαϊκό στίγμα του Δημοκρατικού Συναγερμού αποτυπώνεται στην παράγραφο 6 της Ιδρυτικής Διακήρυξης, όπου αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι, «..... ο Δημοκρατικός Συναγερμός πιστεύει στην ανάγκη να επιδιώξουμε με όλα τα δυνατά μέσα στενότερη σύνδεση μεταξύ Κύπρου και Οικονομικής Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΟΚ) σαν βήμα για την ένταξή μας σ' αυτή ως πλήρους μέλους, εάν βέβαια οι συνθήκες ωριμάσουν.....»
- Με την ίδρυση του Δημοκρατικού Συναγερμού, το πολιτικό κλίμα οξύνθηκε. Οι ύβρεις, οι επιθέσεις και οι αφορισμοί εναντίον του νέου κόμματος και του Προέδρου του από τις πολιτικές δυνάμεις που επαρουσιάζονταν ως οι ηρακλείς του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου κορυφώθηκαν. Έτσι, στις βουλευτικές εκλογές της 5^{ης} Σεπτεμβρίου 1976, τα κόμματα ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ συμπτύσσουν «Λαϊκό Μέτωπο» και με βάση το πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα που ίσχυε τότε αποκλείουν

από τη Βουλή τον Δημοκρατικό Συναγερμό, ο οποίος παρά την πολιτική τρομοκρατία που επικρατούσε συγκέντρωσε ποσοστό 27,6%. Ενδεικτική του κλίματος τρομοκρατίας σε βάρος του ΔΥΣΗ ήταν η προσπάθεια διάλυσης της ανοικτής συγκέντρωσης του κόμματος στην Αραδίππου στις 28/7/76 με ριπές πυροβόλων όπλων.

- Ο Δημοκρατικός Συναγερμός άρχισε ένα πολυμέτωπο αγώνα υπέρ της δημιουργίας δημοκρατικού βίου και απελευθέρωσης της Κύπρου. Η νεολαία του Κόμματος πρωτοστάτησε σ' όλες τις κομματικές δραστηριότητες. Ο Μανώλης Χριστοφίδης, που εξελέγη το 1976 ως ο Πρώτος Πρόεδρος της Νεολαίας διατηρώντας τη θέση αυτή μέχρι το 1986, έδωσε στη νεολαία ελληνική πνοή, πολιτική ισχύ και αγωνιστικό παλμό. Το 1978 ιδρύεται επισήμως η ΝΕΔΗΣΥ που αποτέλεσε έκτοτε τη γεννήτρα των ηγετικών στελεχών του Κόμματος. (Αναστασιάδης, Κασουλίδης, κ.ά.).
- Ο Δημοκρατικός Συναγερμός αρχίζει να αναπτύσσεται και να ανοίγει δρόμους δημοκρατικής λειτουργίας. Διευρύνεται το 1977 με την ενοποίηση του με το ΔΕΚ (Δημοκρατικό Εθνικό Κόμμα), του οποίου ηγείτο ο γιατρός Τάκης Ευδόκας και τον Ιούλιο (26/7/77) πραγματοποιείται το Α΄ Παγκύπριο Συνέδριο του Δημοκρατικού Συναγερμού. Η ηγεσία του Κόμματος εκλέγεται από τους Συνέδρους και όχι από το Κεντρικό Συμβούλιο, όπως συνέβη προηγουμένως. Ο ΔΗΣΥ έτσι πρωτοπορεί στην εκδημοκρατικοποίηση της λειτουργίας των κομμάτων.
- Η ανάπτυξη του κόμματος είναι ραγδαία. Στις αναπληρωματικές βουλευτικές εκλογές του Οκτωβρίου 1977 για πλήρωση κενωθείσας έδρας στη Λευκωσία, ο ΔΗΣΥ συγκεντρώνει ποσοστό 35,6% των ψήφων. Η ένταξη του βουλευτή Λευκωσίας Λεόντιου Ιεροδιακόνου στον ΔΗΣΥ το 1980 δίνει κοινοβουλευτική φωνή στο Κόμμα, που ήδη έχει θεμελιωθεί γερά. Έτσι, με τη σοβαρότητα και σφροσύνη του Λεόντιου Ιεροδιακόνου ο ΔΗΣΥ δίνει την μάχη εντός της Βουλής και με την αίγλη του Γλαύκου Κληρίδη και των άλλων ηγετικών παραγόντων, την μάχη για δημοκρατία και ελευθερία εκτός της Βουλής. Ο ΔΗΣΥ διασυνδέεται με τον ευρωπαϊκό χώρο με την συνυπογραφή της ιδρυτικής διακήρυξης και ένταξης του στην Ευρωπαϊκή Δημοκρατική Ένωση (E.D.U.).
- Η λαϊκή πίεση για εκδημοκρατικοποίηση του εκλογικού συστήματος για ανάδειξη των μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων, εξαναγκάζει τους λαϊκομετωπικούς να τροποποιήσουν τον Εκλογικό Νόμο, με αποτέλεσμα ο αποκλεισμένος από το Λαϊκό Μέτωπο ΔΗΣΥ να εκλέξει στις βουλευτικές εκλογές του 1981 δώδεκα βουλευτές, παίρνοντας ποσοστό 31,9%. Με πρωτοστάτη το ΑΚΕΛ, η πολεμική και οι ύβρεις εναντίον του ΔΗΣΥ συνεχίστηκαν εντός της Βουλής. Σε δυο – τρεις περιπτώσεις το 1982 ο Πρόεδρος της Βουλής αρνήθηκε αντιδημοκρατικά να δώσει τον λόγο στον Πρόεδρο ή σε βουλευτή του ΔΗΣΥ δημιουργώντας πολιτική ένταση και εντός και εκτός Βουλής.
- Ο ΔΗΣΥ με υπομονή και επιμονή και με ήπιο πολιτικό λόγο, αλλά πολύ μαχητικά, προώθησε σταδιακά την επικράτηση και εφαρμογή των κανόνων λειτουργίας της Δημοκρατίας. Η επιρροή του και το εκτόπισμά του αυξάνονταν συνεχώς και ως κομματικός οργανισμός εκσυγχρονιζόταν στη λειτουργία του και διευρυνόταν ραγδαία. Ιδρύθηκαν παραρτήματα στο εξωτερικό, ιδρύθηκε η Φοιτητική Παράταξη Πρωτοπορία. Η εκλογική δοκιμασία της αναπλήρωσης του βουλευτή Αμμοχώστου Κώστα Χατζηκακού, που απεβίωσε τον Ιούλιο του 1982, έδωσε στον Δημοκρατικό

Συναγερμό ποσοστό 39,8% στην επαρχία Αμμοχώστου, παρά τη συσπείρωση των τότε συγκυβερνώντων υπό την Προεδρία Σπύρου Κυπριανού εναντίον του υποψηφίου του ΔΗΣΥ.

- Στις προεδρικές εκλογές του 1983 ο υποψήφιος Πρόεδρος Γλαύκος Κληρίδης συγκέντρωσε ποσοστό 33,9% παρά τη βόμβα, που ανέντιμα εκτοξεύθηκε μέσω της εφημερίδας «Ελευθεροτυπία» με πλαστά έγγραφα, που αποδείκνυαν τάχα ότι ο Γλαύκος Κληρίδης ήταν πράκτορας των Ναζί. Η «Ελευθεροτυπία», εκφραστικό όργανο τότε του ΔΗΚΟ, απολογήθηκε παραδεχόμενη την πλαστότητα των εγγράφων μετά από τριάντισι χρόνια για το δυσφημιστικό δημοσίευμα. Αυτό το περιστατικό ήταν ενδεικτικό της λυσσαλέας πολεμικής που ασκείτο αμείωτα εναντίον του ΔΗΣΥ από την ίδρυσή του. Παρά ταύτα ο ΔΗΣΥ καταξιώνονταν προοδευτικά και σταθερά στη συνείδηση του λαού με αποτέλεσμα στις βουλευτικές εκλογές του 1985 να συγκεντρώσει ποσοστό ψήφων 33,5% και να αναδειχθεί πρώτο κόμμα με 19 βουλευτές.
- Το 1987 η ΝΕΔΗΠΑ (Νέα Δημοκρατική Παράταξη) με ιδρυτή και Πρόεδρο τον Αλέκο Μιχαηλίδη, συνενώνεται με το ΔΗΣΥ και έτσι ο ΔΗΣΥ μπαίνει πολύ ενισχυμένος στην κούρσα των Προεδρικών εκλογών τον Φεβρουάριο του 1988. Αποτελέσματα: Γλαύκος Κληρίδης, πρώτος γύρος 33,3% και δεύτερος γύρος 48,3%. Αν δεν γινόταν το στρατηγικό λάθος της τηλεοπτικής σύγκρουσης Κληρίδη – Κυπριανού τρεις μέρες πριν από τον πρώτο γύρο, από την οποία επωφελήθηκαν ο κ. Βασιλείου, ο Γλαύκος Κληρίδης θα μπορούσε να είχε εκλεγεί από τότε Πρόεδρος.
- Το 1989 ετοιμάστηκε μεγαλόπνοο στρατηγικό σχέδιο προσέγγισης Δημοϊκών στελεχών με στόχο την σύμπραξη ΔΥΣΗ – ΔΗΚΟ στις Προεδρικές εκλογές του 1993. Η άτυπη συνεργασία άρχισε με τις δημοτικές εκλογές. Στις βουλευτικές εκλογές του 1991, ο ΔΗΣΥ με τη συνεργασία του Κόμματος των Φιλελευθέρων του κ. Νίκου Ρολάνδη εξασφάλισε ποσοστό 35,8% των ψήφων. Το 1993 ο Δημοκρατικός Συναγερμός κατέρχεται στις προεδρικές εκλογές διευρυμένος, δικαιωμένος στις θέσεις του, ιδιαίτερα όσον αφορούσε το Κυπριακό και καταξιωμένος ως το πλέον δημοκρατικό, σοβαρό και υπεύθυνο κόμμα. Ο Γλαύκος Κληρίδης εκλέγεται Πρόεδρος με ποσοστό 50,3%. Στον πρώτο γύρο των εκλογών έλαβε ποσοστό 36,7%.
- Η Κυβέρνηση Κληρίδη έδωσε έμφαση στην ανάπτυξη της συνεργασίας Αθηνών – Λευκωσίας, στην προώθηση της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην εξεύρεση λύσης του Κυπριακού. Ταυτόχρονα, η Κυβέρνηση Κληρίδη επικεντρώθηκε στον εκσυγχρονισμό και εκδημοκρατισμό της πολιτικής ζωής στην Κύπρο. Όσον αφορά τα κοινωνικά ζητήματα η Κυβέρνηση Κληρίδη εισήγαγε την κοινωνική σύνταξη, της προσφυγικές χορηγίες, τις γεωργικές επιχορηγήσεις. Έτσι, ο Δημοκρατικός Συναγερμός με την καταξίωση της εκλογής του Γλ. Κληρίδη, ως προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, αναδείχθηκε και πάλι στις βουλευτικές εκλογές του 1996 ως πρώτο κόμμα (34,4%) και εξέλεξε 20 βουλευτές.
- Στο μεταξύ, τον Γλαύκο Κληρίδη που παραιτήθηκε από Πρόεδρος του ΔΗΣΥ το 1993, μετά την εκλογή του στο αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, διαδέχθηκε ο Γιαννάκης Μάτσης, ο οποίος αποσύρθηκε το 1997. Στην Α' Παγκύπρια Εκλογική Συνέλευση το 1997, στην οποία συμμετείχαν 4557 εκλέκτορες, εξελέγη ο Νίκος Αναστασιάδης Πρόεδρος με ποσοστό 70% έναντι 30% του ανθυποψηφίου του Δημήτρη Συλλούρη. Η εκλογική εκείνη Συνέλευση υπήρξε ιστορική για την

αντιπροσωπευτικότητά της, το εύρος της και την δημοκρατικότητά της. Υπήρξε πρωτοποριακή. Δυστυχώς, όμως, η οργανωτική και δημοκρατική ανάπτυξη του κόμματος κατά την διάρκεια της διακυβέρνησης Κληρίδη επισκιάζόταν σε μεγάλο βαθμό από τις προστριβές μεταξύ στελεχών του Κόμματος και της Κυβέρνησης.

- Το 1998 ο Γλαύκος Κληρίδης επανεκλέγεται Πρόεδρος με την υποστήριξη της ΕΔΕΚ και ηγετικών στελεχών του ΔΗΚΟ. Στον πρώτο γύρο ο Γλαύκος Κληρίδης λαμβάνει 40%. Μετά την εκλογική νίκη και αφού προηγήθηκε Καταστατικό Συνέδριο το Μάρτιο του 1999 συνέρχεται η Β' Παγκύπρια Εκλογική Συνέλευση με συμμετοχή 5596 μελών από το σύνολο των 7179 και επανεκλέγει τον Νίκο Αναστασιάδη Πρόεδρο του ΔΗΣΥ. Ευτυχώς η εσωστρέφεια, που παρατηρήθηκε το 1999 – 2001 δεν επηρέασε τα ποσοστά του κόμματος, που διατηρήθηκαν στις βουλευτικές εκλογές του 2001 στο ύψος του 34%.
- Η Κυβέρνηση Κληρίδη, επικεντρώθηκε στη δεύτερη πενταετία της στην προώθηση της ενταξιακής πορείας της Κύπρου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και στην ενεργοποίηση του Διεθνούς Παράγοντα για λύση του Κυπριακού. Ουδέποτε υπήρξε τόσο στενή συνεργασία Αθηνών – Λευκωσίας όπως εκείνη μεταξύ Γλαύκου Κληρίδη – Παπανδρέου και Γλ. Κληρίδη – Κώστα Σημίτη και τούτο παρά τη διαφορετική ιδεολογική ταυτότητα ΔΗΣΥ – ΠΑΣΟΚ. Όταν πλέον εξασφαλίστηκε η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. και η δρομολόγηση προς λύση, ο Γλαύκος Κληρίδης έχασε την Προεδρία το 2003 λόγω κυρίως διάσπασης που προέκυψε από την κάθοδο ενός καταξιωμένου στελέχους του ΔΗΣΥ του Γενικού Εισαγγελέα Αλέκου Μαρκίδη ως ανθυποψηφίου του Γλαύκου Κληρίδη.
- Ο Δημοκρατικός Συναγερμός μπήκε μετά τον Φεβρουάριο του 2003 σε μια φάση κλυδωνισμού και κρίσης. Στις 25/5/2003 συγκαλείται η Γ' Παγκύπρια Εκλογική Συνέλευση για εκλογή της νέας ηγεσίας του διασπασμένου ΔΗΣΥ. Υποψήφιοι για την Προεδρία ο Νίκος Αναστασιάδης και ο Ιωάννης Κασουλίδης. Αποτέλεσμα 55% Αναστασιάδης και 45% Κασουλίδης. Ο Ιωάννης Κασουλίδης υποστηρίχτηκε από τους προωθητές της υποψηφιότητας Μαρκίδη, αλλά σε καμία περίπτωση δεν συνταυτίστηκε, προς πίστη του, μαζί με τους δυο – τρεις πρωταγωνιστές της κίνησης Μαρκίδη που προσπαθούσαν να διασπάσουν τον ΔΗΣΥ, για λόγους καθαρά προσωπικής φιλοδοξίας. Η ενδοκομματική κρίση αναζωπυρώθηκε τον Απρίλιο του 2004 μπροστά στο δίλημμα αποδοχής ή απόρριψης του 5^{ου} Σχεδίου Ανάν που ήταν χειρότερο από το 3^ο Σχέδιο που διαπραγματευόταν ο Γλαύκος Κληρίδης.
- Η απόφαση της 16^{ης} Απριλίου 2004 στο Παγκύπριο Συνέδριο του ΔΗΣΥ για υποστήριξη του Σχεδίου Ανάν με δικαίωμα διαφοροποίησης των μελών του κόμματος, δημιούργησε νέα κρίση στο κόμμα. Παρά την κρίση και την αποχώρηση βασικών ηγετικών στελεχών, πέτυχε ο ΔΗΣΥ στις ευρωεκλογές της 13 Ιουνίου 2004 να αναδειχθεί και πάλι πρώτο κόμμα, έστω και με μειωμένα ποσοστά. Το 2006 στις βουλευτικές εκλογές ο Δημοκρατικός Συναγερμός χάνει μεν την πρωτιά, αλλά λαμβάνοντας υπόψη την περιρρέουσα ατμόσφαιρα, που δημιουργήθηκε μετά το δημοψήφισμα του 2004 εναντίον όσων υποστήριζαν το Σχέδιο Ανάν, εξασφάλισε ποσοστό ψήφων 30,34%, εκλέγοντας 18 βουλευτές.
- Η ανάκαμψη του ΔΗΣΥ αποτυπώθηκε στα αποτελέσματα των Προεδρικών Εκλογών του Φεβρουαρίου 2008. Ο υποψήφιος του ΔΗΣΥ, Ιωάννης Κασουλίδης, εξασφάλισε στον πρώτο γύρο 33,5% των ψήφων και στον δεύτερο καταξιώθηκε με το ποσοστό

των 46,64%. Ήταν ουσιαστικά νίκη του ΔΗΣΥ, της ηγεσίας του και προσωπικά του Ιωάννη Κασουλίδη. Το 2011 θα είναι η επόμενη εκλογική δοκιμασία. Εάν διατηρήσει ο Δημοκρατικός Συναγερμός την υψηλή συσπείρωση, που καταγράφουν οι Δημοσκοπήσεις, εάν αποφύγουν τα ηγετικά του στελέχη ενέργειες και δηλώσεις που τον ζημιώνουν, είναι βέβαιο ότι θα αναδειχθεί με την σοβαρότητα, υπευθυνότητα και συνέπεια, που τον διακρίνει και πάλι πρώτο κόμμα με πολύ υψηλό ποσοστό.

- Ανασκοπώντας την πορεία του Δημοκρατικού Συναγερμού από το 1976 μέχρι σήμερα μπορεί αντικειμενικά να λεχθεί ότι το κόμμα αυτό επιτέλεσε ιστορικό έργο. Πρώτα απ' όλα συνέβαλε αποφασιστικά στη δημιουργία ορθόδοξου δημοκρατικού βίου. Αγωνίστηκε και απάλλαξε τον τόπο από τις πρακτικές του τραμπουκισμού και της ακρότητας. Διαφύλαξε τα εθνικά ιδεώδη χωρίς δημιουργία εθνικιστικού φανατισμού. Εμπέδωσε ήμερο και ήρεμο πολιτικό κλίμα. Δεύτερον εκαλλιέργησε τον ορθολογισμό, όσον αφορά το εθνικό μας πρόβλημα. Αντέταξε στα εύηχα συνθήματα και στην εθνική πλειοδοσία τον ρεαλισμό. Παρά τις κατηγορίες για ηττοπάθεια και μειοδοσία ο Δημοκρατικός Συναγερμός έπεισε με την σοβαρότητα, την υπευθυνότητα και την συνέπιά του ότι η λύση του Κυπριακού, η επανένωση της Κύπρου και η απαλλαγή της από την τουρκική κατοχή μόνο στη βάση ενός ιστορικού συμβιβασμού μπορούν να επιτευχθούν.
- Ο ΔΗΣΥ δεν μπορεί, δεν επιτρέπεται όσες κομματικές δυσκολίες και αν υπάρχουν, και όσες δελεαστικές κομματικά σκέψεις ή προτάσεις γίνονται, να διαφοροποιήσει το ιστορικό του ρόλο. Η σύνεση, ο ορθολογισμός, η υπευθυνότητα και η συνέπεια είναι χαρακτηριστικά που θα πρέπει να αποπνέονται μέσα από κάθε θέση, κάθε δήλωση και κάθε πρωτοβουλία του Δημοκρατικού Συναγερμού. Το κόμμα αυτό οφείλει να συνεχίσει την πορεία του προτάσσοντας πάντοτε το εθνικό συμφέρον έναντι παντός άλλου υπολογισμού, κομματικού, προσωπικού, ιδεολογικού.

Λευκωσία 10 Ιουνίου, 2010.

Παναγιώτης Δημητρίου